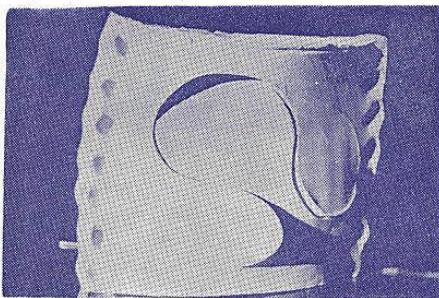

DOK (JONA)

1
dode govoreći
stičavajući bliže sve

krug
ispunjen (ispuniti se)

2
protiv
ispred na dva
idi izade
kako zašto obrnuto

3
da beži ali bezbojno
odvoz pražnjenje
prevoz unapred
napon plati dakle kako

4
voda (drugi komad) velika
u onom što se ne da otvoriti
prečutano napisano zora
napomisano jutro

5
razbacati pobacati
spavati
šta je jedno u višlje obuhvatiti
niže u nepomično niže i više

6
napamet pouka
meda
ustati
opomenuto nepoznato dvoje troje

7
bacanje pa kocka
pre početak mnogo ranije
da pева dogovor
bez svesti ne-svest

8

četiri pitanja
sećanje jedno na drugo
broje

trava

9

ogledalo (u) ogledalo

ali uvek na drugom mestu
ali nikad na istom mestu
otvoriti se poravnati

10

saznati
udaljavati

prerano
bez reči shvatljivo

11

šta
utoliti i uhvatiti

mnogo da pomognu jedno
ne — moći već

12

baciti
videti

sebe
zatišje

13

veslati
kraj

nemoći stići
a kamo li bliže

14

razviti razvijajući
radi

ne jedan
razbacati glasove

15

uzeti
prestati

odande šta se jateći
i šta gori vratiti

16

bojati se tada
učiniti

počela
prava

1

Tri noći jedan dan
pre (više) jedna svelo se
crno i belo polje
tek prvo malo veće
od drugog se počinje bliže sebi nego
siranama sveta u trbuhu

Rekoše mu da je slobodan
i da može otići

prema vratima
tri noći stakla i leda visoko

2

Zaželete da ode

3

Buka spolja. Buka iznutra

4

Da bi mu sitost tolika
kakva sa stratišta cveta
sunčanog ljiljana nezvana
na ivici šume kotlova
razviti neka sećanja mogla
u nezgodan čas da izbegne

5

povuče se u senku
Tvojim očima gledao je u dolini
šume i jezera kao sa dlana oduvati
(njegovim)

6

Bezdan duše diše voda
a ispod pod njom da bi se uzbudilo
pokušava sve

7

Crveni se javlja kasnije
jer takvo voće hoću li sad

Jama

nerastavljeno nejasno
tvoj i njegov život kopa

8

Otiče voda u dodirima
po imenima mnogim razmena
sreće čega nema

zaboravi

9

Izgubivši glas ostane nem do svoje
čamđe se uskomešaše
mašući zastavicama (zastave)

10

Rodi se ceo slep

1

Reč ima krila (sa krilima)
leptira ona sama se ne vidi
ne čuje

Starudije
menja mesto čini se
sa cveta na cvet
krila lete

2

Grad u kome je bio

3

Utopljenici

žedni

4

S kraja na kraj zaokruženo. Ispunjeno

5

Natrag od najmanjeg do najvećeg

6

On skida sa sebe svoje odelo

7

To je crna poruka: voda i trava za nedelju

8

Ološ: ljudi i stoka (krave svinje ovce) da se vrate s puta putnici svi i staviti u ruku i na srce

1

Bio je toga poslepodneva veoma neraspoložen skoro je pobesneo jednog trenutka. Na brzinu se spremi i ode do gospodina prorektora

Zatekne ga u vrtu gde kalemi ruže (dubri ružičnjak) godišnjeg doba

pas zalaja

s lanca tako da ga svog obli znoj ali povika gospodinu već izdaleka: zar vam ne rekoh (napisah) to još kada bejah u svojoj zemlji i zato sam hteo pobeći jer sam znao da ste slabić

i kukavica

2

sada mi možete uzeti i dušu sve a bolje je i da umrem nego da živim ovako

3

Gospodin prorektor počuta izvesno vreme jer obdelovao je — od žutih beše (kinez)

pa reče najzad: a je li dobro što se ljutiš

4

Na to se ovaj okrete i bez reči govorio je napasti ružičnjak uhvati taksi u kom je pre dve godine sličan pošto su prešli zaliv on kao da beše zaboravio sve. Soba

je bila prazna

u vazduhu

oseti ostatke (oblak kolonjske vode)

Brzo pokupi najpotrebniјe

stvari iz grada je izasao

Priča:

side na poslednjoj stanici ali se dalje uputi pešice

Tako se to radi. Perom. Predah

Sunce je već padalo za obližnji brežuljak kada stiže do jednog šumarka malim ašovom iskopa u šljunkovitoj zemlji zaklon pa skine masku sa kiseonikom da se nadiše vazduha bez nekog vidljivog razloga (u autobusu)

Sedne u zaklon i sa znatiželjom poče da čeka noć drvena lula je tako skladno pristajala njegovoj novoj bradi

bio je riđ

brada

Sa istočne strane rumenilo na zapadu beše sa bregova kojih nestade kupalo oblakodere na jednom tama sablast meseca potonu u grad to potraja nekoliko časaka i on se povrati mesec se pun dizao u nebo zvezde se u panici razidoše drugi put — bojeni kadar i takve stvari činiti

Grad je blistao

kostur

ali disaše izdaleka

snaga cveća

Sasvim tiho:

ona nije želeta da učini poslednji korak sada je daleko (kasno) koračati po površiti meni niko ne može pomoći šapuće ja sam devojka suze u prljavom talasu sa mosta me niko nije video gutljaj niko je nije poznavao

potpis: Sila

5

Nađe se u senci tako da ležaše u mrkloj noći, tako ga je pokrivala senka (sasvim crno) jednog ogromnog ploda

Same — čamac za spasavanje (spavanje) čamci

naduvane gumene

mase u polju ili

plitkoj vodi čiju je površinu nabirao vetrić kao svilene halje

To ga pritisika to ogromno telo ploda nepomično uz njegov bok (on je tako mali) pa ipak

I ako to je samo početak

6

Baloni što su ih nosile tople struje ili su padali sa velikih visina ranjavajući oblake (ostavljujući leševe

u provalijama dana) prođoše dvorane očigledno

Testo ploda usahnu i on se nade u mirnoj tri prsta plitkoj vodi kojoj nije bilo kraja ni početka

7

Na obzoru se javi veliki sat klateći se u početku to beše ljupki osmeh cveta otresajući kapljice zore suze buđenja

Ono

sto može učiniti rad sve veći

i sve nejasniji (otkucaji) Snaga otkucanja spolja i snaga otkucaja iznutra se probližavahu

I on požele da umre

8

Seti se profesorovih reči: A je li dobro što se ljutiš

Ponovi to

I reče u sebi (sebi): i dobro je što SE LJUTIM DO SMRTI — malim slovima

Pena mu lupi na usta da se o tome ništa ne zna Riba baci kroz rešetke veliku količinu vode na njega i on se povrati (od silnih batina)

9

A sada mu je opet govorio neko a da mu nije video lice

Bio je to samo glas iza jednog oblaka (iza jedne prizemne kuće): dani su prazne prozirne perle i vidljivi u nizu dani se broje broji se noću

Iako svaki dan je isti Jedan je dan pola dana

Nisi odgajio san

dakle nisi se dovoljno trudio — govorio je

tako kao da je više više a

manje manje

kao da je više nekoliko

manjih nego jedno veće — to je

prečutao

10

A dvesta hiljada ljudi koji ne znaju šta je LEVO a šta je DESNO — nastavi

Ovaj je samo gledao

11

Ti si

12

U gužvi pre početka projekcije nož

S razlogom; jer kada sam se zaposlio, život se pretvorio u crnu redovnicu: više nije bilo vremena. Zahvatila me je Bolest, i u vidu sitnih plikova pokazala se na mom srcu. Postao sam bezosećajan, nisam kao nekada težio granicama sveta. Lucija je sa strahom beležila promene u meni. Lomio sam, jednu za drugom, ploče starih majstora i cepao pesme trubadura. Obećali su nam, lukavim glasom, dobru zaradu uz prekovremen rad kod kuće. Dovlačio sam vreće papira, žalbi i overenih prepisa, udarao sam pečate gde god bih stigao, i pevao punim grlom prolećne šlagere.

Kako se oslobođiti bolestine, pitala je Lucija specijalistu.

A šta je s mladićem, interesovali su se lekar.

Ne podleže disciplini, rekla je Lucija, čezne za rekom kakvu нико ne pamti.

Lucija — zovete se Lucija, reče lekar, zar ne?

Da, reče Lucija.

Zašto negde ne otputujete, reče lekar. Ne morate da idete daleko. Negde gde ćete zaboraviti.

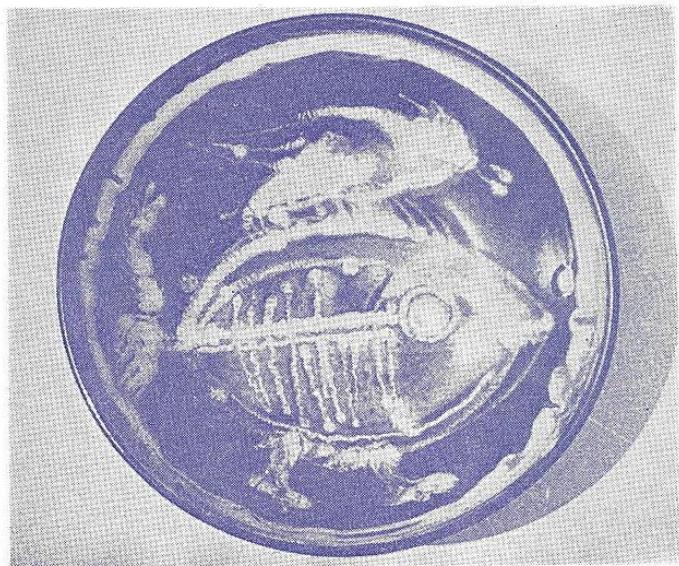
Zaboraviti šta, pitala je Lucija.

Zaboraviti, reče lekar. Sve.

A on, osvrnula se, a on?

Preputstite ga nama.

Kada sam se okrenuo, nisam je ugledao. Verovao sam da će je opaziti, u trku, ali nije niye bilo. Žena u prolazu reče kako je nebo vi-

soko i nedostižno, i kako niko ne zna tačan broj zvezda. Njen muškarac je čutao, pretečih brkova, i nije podigao pogled. Među senkama u daljinu odabrah Lucijinu; ona poče da me prati, iščezavajući u mruku. Išao sam prema reci, a mislio sam: vratiću se kući.

Lucija — dugujem objašnjenje — Lucija je otišla. Sve priče o srećnim ljubavima imaju isti kraj. Ne verujem da se od vremena Tristana i Izolde nešto promenilo, ako ne i od ranije. Jedino u bajkama ljubav ne skončava, a svi tako dobro znamo da su bajke plod najužarenje maštice.

Književnost je, shodno tome, proizvod mnogo intimnijih spekulacija. Pogotovo romantika. Izmišljaju se velike tragedije da bi se istakle kratkotrajne slike snažnih osećanja. Ali, s andelima je drugačije. Kabalisti četrnaestog veka znali su njihov tačan broj: 301,655.722. Andeo proleća je Telvi, andeo smrti nema imena: niko ga ne zna. Postoji i Šakziel, andeo vodenih buba, međutim: Lucija, taj prekobrojni andeo, gde je ona sada, u čijoj priči prebiva?

Želeo bih da sazna da moja borba tek započinje, iako ne mogu da joj sagledam kraj. Uzdam se u napredak medicine i humanost lekara. Čutim pod njihovim rukama, poveravam im najskrivenije boljke tela, svaki napor uma. Pohvaljuju me zbog primernog vladanja i provode me pored otvorenog prozora iza kojeg pršte cvetovi stare kruške. Tada me iznenade zaboravljeni mirisi i naslutim otkose sveže trave. Osetim snažnu želju da se otrgnem i da pobegnem, ali se primirim. Moram verovati u ljude.

Kada izadem, moja nagrada biće ceo svet.

PETAR VUKOV

ruže za juče (2)

Reč čezne da bude izgovorena.

*Prsnu ljudsku tišine:
Bezbroj crnih pesama
Prosu se po zemlji.
Iz svake niče moja smrt.*

*Reči se proistovećuju sa igrom
A igra sa mudrošću.*

*Zatočenik prljavog pejzaža
Progoni oblake detinjstva*

*Lišće u glasu opada,
U meni biva sve tiše.*

*Koliko ljudi koji se nikad više
Neće vratiti u moj život!*

*Stiže me pesma, prestiže glas,
Ta bela zemlja, taj crni klas.*

Ova slika nije vaša: ja sam je sanjao.

*Pepeo detinjstva veje niz ulice,
Iz ruže izleće smrt u liku ptice:
Vaskrsnuli pevač s očima krtice.*

*Zahvati nas, ponekad, iznenadna
Radost pojedinih reči.*

*Snovište, obećane kiše,
Periferija, grobovi,
I sva ta čudesnost u oktavama leta...*

*Vekovima ispred njega
Njegova smrt juri u susret
Ljubičastih, zapretanih glasova.*

*Stranci oko mene
Naslućuju sebe.*

*Sve je crno
Sve cvetno.*

Drvo je u cvetu zapelo.

Zaludno voće samoće.

*Odevene tankim lišajjem detinjstva
Avgustovske neveste mirišu na smrt.*

Miris tudih žena opija me suncem.

*Vreme je da ostavimo svoja topla mesta,
I raskošne vode, uzglavlja i slavlja,
Traže nas rečnici i prašni leksikoni,
Decembar nam preti neumitnim mrazom.*

*Veje s grobljanskog brega.
— Gde je grob lanjskog snega?*

Plamen: lament.

I reč bi da ne bude.

U travi ranjen vojnik leži —
Zeleni senka hrasta,
Uz mužičku kutiju sa bezimenim pojem,
Kraj staze što se pred vodoskokom račva.
Uz mlaz što uvek isti čini nebu skok —
Integral prorokuje dugu i njen luk...
Kud ideš kroz eterično podne po šljunku?
Ko razvodi puteve u beskraj vrelog parka?
Kroz julsku smrtonosnu idilu,
Kuda te u tudinu vodi put,
Beskraj, s čim li te spaja?
Šum koraka je rika besne vode,
U šljunku daleko od Crnog mora
Približava te svaki korak — dnu!

II

Zvez stakla, u nebo bačena čaša,
Razložen sjaj srca u omaglici zore,
Onkraj mlečnog puta, dole —
Utopljenice — bliznakinje
Na sive obale izbačene:
Čadavo razbojište i uspinjanje.
Tamo su letnjikovci, tamo su kalvarije,
Izlozi — izmoždene grudi zlatara
To su dve polovine istog srca
Opšivene svetlošću i mostovima.
To Minotaur je u gradu:
On romboidima, pravougaonicima
kvartova,
On slikom geometrijskom što se dotiče
beskraja,
On tvrdavama jeze bivših sužanja,
On po samostanima kroz patnju
isposnika,
On kroz jutro raskravljen ledom
Kroz žute beonjače prozora,
Luta bez Arijadnine niti —
Po probuđenim fasadama u trenu
odlučnosti.

III

Ulica s kolima za led, mokar trag,
Kante, otpaci, govorica,
Ulica s imenom mrtvaca
Upisanog u večnost po uglovima.
Dunavski mostovi, orgulje vetrana
Sa plaćem riba u crnoj vodi
Vekovni koncert neba i dna
Žutozelena brda Budima.
Vile sa brojevima, sa ukućanima,
S avgustom što se topi i prosipa
Isto kao led koji raznose ulicama!
Kore lubenica — komadi srca;
Senke prikrivaju lica, ulaze
Opsednuti prašinom govorica bez
govornika,
Imenik — Novo jevanđelje života!
Lica jesenja već na ljudima —
S mirisom iz snova prozor otvoren
To je drugi svet i pogled ti se otima!
Glasovi sa ehom na leđima
Kao nosači s tuđim prtljagom.
Žutilo tramvaja niz reku plovi
A lice putnice na platformi
Talasa se, oči joj trepču po vodi!
Tada iza zavesa kroz šare
Neizvesnih tkalja i mašina —
Stidljive oči nepokretnih starica,

PREDRAG ČUDIC

PUTOPIS

Prikovane za polutamu soba
Kao za toplinu budućeg groba,
Prevremene ko vest o nesreći,
Došle su, gasile žar letnji
Skačući po bakarnim kupolama!

IV

de lo u nastajanju

po Mokranjčevoj fotografiji iz 1898.
(«Ja zavijam cigarete, Steva radi —
doles 'Favor', verni pas.»)

Hitac se delio od pucnja, od zvuka,
U nevidljivoj paraboli je nosio
Miris baruta, dve sudbine,
Bakarna košuljica zakopčavala je olovu
Kao smrt što zakopčava živote.
Svetlost prolećna što do drugog stoljeća
seže
Tek za jednu dušu, tek sa kapima noćne
kiše,
Proputovala kroz kristalne stene objektiva
U smrti, u mračnoj komori ugnjezdila se.

Na licu fotografije su senke
Stoleće stare, skamenjene,
Skrivale sutan nad delom u nastajanju,
Dok se rađalo u sleđenom pokretu,
Lica čoveka i žene u svetu i u tami
Ko mogući taktovi za svagda odbačeni
Što su se samo jednom dok delo nastaje
Kroz sumrak prolećni prosuli.
Tane se delilo od zvuka...

Negotin, 1971.

V

Na licu mirne vode jezera
Polukružna kapija sopstvenu senku za-
tvara,

A dalje se osipaju zraci po lišču
Sa osmesima u prolazu kao pastorčad.
Piramida zvonika u bodlju se skuplja
Na licu negativa, na licu jezera,
Gusta lipova hladovina —
Bunda izvadena iz naftalina.
Beo vrat tornja, kljun krsta, crkva roda,
Paperje — nakostrešena šindra,
Vitka kruna jasike — to više nije svetinja.
Kroz zategnuti luk kapije: šuma, plot,
staza,

Usmerena brezama perspektiva
Kao kroz stakleno oko najednom sage-
dana

Ti nisi spazio nju, ona je tebe ugledala.
Sa glogom na obronku i cvećem kamilice
Oči sutona presvučene suzama
Sve pomereno — dupla ekspozicija:
Uramljena crkva — jedro u talasima,
Konak, kapelica, grobovi, manastirska
stoka
Kao u svesti mrtvaca jedno s drugim se
stapa.

VI

Kroz zavesu, kroz lišće ruže,
Uz rublja šarenii niz,
Ka tremu hita vesnik-lahor
Tvoj povratak da pripremi.
Na stolu prazne čaše,
Latice oko vase, u pristanu slike: barka,
Na pola otvorena knjiga,
Po njoj sunčevih zraka sjaj.
Sa horom roja vrt,
Kao suseda pozdravljaš ga,
On razmahuje golubijim krilom.
Bora na čelu neba, jesenjih gusaka pruga
Sa crnim mislima što se roje.
U starom mirisu doma, vernost zidova,
Nemi snopovi sunca u kojima sobna
prašina

Čeka plešući na rubu svetla i mraka!
Podnevnom zvona utopljenički krik,
Za gluve prostore što oko tornja se jate.
Započni ponovo dobro znane priče
U polutami doma sa srećom isposnika,
U senovitoj čeliji, u dragoj vlažnoj steni
Spokojsvom pokolenja onih koji pate!
Sa polja topot — udarci zdržuženih srca,
Ti si opet pred putokazom nekim
Pred neprolaznom prašinom puta
Smrt čekaš, u dom se po nju vraćaš.

dužim vekom trajanja. Takođe se iz dana u dan sve više pažnje obraća na ambažu koja je jedan od odlučujućih faktora prodaje.

Ponuda je dobra, ali potražnja kao da stagnira. Mišljenja smo da uzroke ovog pojavi treba tražiti u činjenici da se, uprkos seriji pionirskih istraživačkih poduhvata, ljudi i dalje proizvode u standardnom osnovnom obliku: dve noge, dve ruke, jedna glava itd. Sigurni smo da je u pitanju inertnost i olako samozadovljstvo proizvođača: jer, ko može da tvrdi kako neki novi, drugačiji, osmišljeniji proizvodi, prilagođeni zahtevima i potrebama modernog tržišta ne bi planuli za tren oka.

Svi znamo koliko je u poslednje vreme u domaćinstvima porasla upotreba mašina za pranje rublja sa ugrađenim centrifugama. Toliko da niko razuman više i ne kupuje mašine sa odvojenim centrifugama. Blizu je pameti pomisliti da bi se ljudi koje, u poređenju sa veš-mašinama, možemo upotrebiti u mnogo savršenijim operacijama, uz male izmene trošili daleko više. Recimo, u ratovima, kada bi imali srce deset puta veće od današnjeg standardnog. Zatim, ljudi stonoge u fudbalu, naročito za golmane. Ili storuke žene za upotrebu u domaćinstvima... Ovi nasumce nabačeni primeri samo ukazuju na pravce kojima bi naši naporci u vezi sa inovacijama u proizvodnji ljudi trebalo da se kreću. A ne da stalno tapkamo u mestu, daveći se u zadowljstvu onim što je postignuto.

No, i ovakvi kakvi su, ljudi se danas nedovoljno eksploratišu: osim u povremenim i teritorijalno ograničenim ratovima, u braku, seksualnoj revoluciji, agrarnoj i industrijskoj proizvodnji, u naučno-istraživačkom radu, politici i uslužnim delatnostima, ljudi gotovo da se ne troše.

Globalnom ratu ne smemo ni da se nadamo, a retki su čak i takvi pojedinci koji bi se danas mogli pojaviti većim brojem privatnih robova. Mogućnosti potražnje treba takođe tražiti u strukturalnom širenju lepeze konzumacija: do sada su samo ljudi i neke malobrojne mašine koristili ljude. Zašto ne ispitati mogućnosti da, figurativno rečeno, više ne eksploratiše samo čovek konačno, već i konj čoveka.

U nadi da smo dali svoj doprinos ovoj aktuelnoj temi, vratimo se artiklima čije su perspektive ružičastije. Tekstil, automobili, paste za zube, umetnička dela, ananas, avioni, dezodoransi, podmornice, smrznuta hrana, atomska energija, juhe u kesicama... Zbog skućenog prostora pomenuli smo samo neke, tek da vas podsetimo na širinu izbora. Njih treba konzumirati u neograničenim količinama, koliko god vam srce ište i više nego što ište — da biste postigli rekord i dobili medalju »Potrošačkog informatora».

Grabite samo i upamtite: »koliko trošiš, toliko vrediš«. Zato neka vam nikada ne bude dosta, pošto ćete sve što imate a ne potrošite za života ionako poneti sa sobom u grob.

MIROSLAV MAKSIMOVIC

PONOĆNA REVOLUCIJA

PRIVATNA JESEN

Lišće opada u maštu,
neko, izgleda, opet sanja.
U veliku dušu, u baštu
slažu se različite magle.

Od zamaha neshvatljive kose
otkosi samo legnu...
Kome se sad čini da nose
drvra iz drevne šume?

Zreli plodovi i bez branja
mogu se potpuno jesti.
Kome se to čini da sanja,
da vetar duva u trubu?

Na nove načine drma svetom
umorni jedinstveni pokret.
On će i baštu, kao salvetom,
pokriti plavim vazduhom.

SLIVENA U UDŽBENIKE, PROTIV MOJE VOLJE

Treba jesti, treba jesti
čorbe i druga teška jela.
Treba svet u korenju potresti,
koren je u radničkoj menzi.

Poplava radničkih jela
doprineće slobodi.
U stomaku, biće raspodela
materije pravednija.

Govori kao što jedeš,
reči treba da budu komadi.
U život treba da nas uvede
miris i moćna sitnica.

Svaki u svom svetu, ukleti,
zevaju tanjiri.
Muva od stola do stola leti
i nema gde da padne.

SILAZAK U KAFANU

Treba pustiti ljude,
da ih spaša nepoznati miris.
Kafanska prostranstva žude
za konačnim stvarima.

To je nežnost, ti obični
prsti-cigarete.
Umesto snova, neka logični
dim stvarnosti lebdi.

Kako čaše prozračne lete,
kako je zvonko vreme!

U ushićenju, u nama je dete
od jednom postalo CEO čovek.

U čistom času sve čemo shvatiti,
doživeti muzičko pijanstvo.
Ali nikad više nećemo u niti
koraka povezati stvarnost.

GOVORI SU OD PROVIDNOG CELOFANA

Govori su od providnog celofana.
Pred vratima radnog biroa,
kroz gomile nestrljivih dana
jasno se vidi samoća.

Beskrajna jasnoća ogledala.
Kako je sinuo lik crnca
kada je maska pala
sa načrtanog sunca!

Promaja se šali, u hodnik
plovi prostrani šum tepiha.
Uho se već naviklo da »klik!«
pisatiće mašine shvati kao promenu.

Ojačan stotinama sitnih rana —
papir. Maska je pala. Lice pisca,
čistije od providnog celofana,
lebdi na izlazu iz sobe u vazduh.

FIZIČKI KABINET

Uništavam lično zrnce
peska u ciklotronu.
Ali, u sekundi, vidim crnce
sa pamučnim balama.

Posmatram potpune mase
kako kreću bez cilja.
U istom trenu vidim da se
vraćaju radnici sa parade.

Polako shvatam protone.
Zatim gledam kako se
na železničke perone
sleže tužni dim daljina.

I kako, u jednom gama-zraku,
mahnuvši, draga žena
pada na beskravnu traku
ko bešumna svila.

PONOĆNA REVOLUCIJA

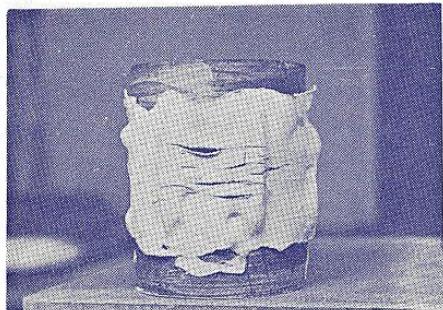
Na ulici mlaz postaje svačiji
kada se voda pretvara u kišu.
Odjedanput, kao u revoluciji,
asfalt bolje i prirodnije diše.

Nepotrebno je gumeno crevo,
može se uvući u klupku, da spava.
Kapi, u ritmu kiše, skreću levo,
iskošene su jer žure po svoja prava.

Pljuskajte, lijte brzi pljuskovi,
tako se lije sadržaj.
Na bliskom nebnu zgrušani su snovi
koje menjate ko voda šećer.

Tako, znači, mlaz postaje svačiji,
kiša uopšti i dà smisao vodi.
Jakim mirisom, kao u revoluciji,
donese svežinu dalekog jutra.

IGRE I MEĐUIGRE

PRE IGARA

Pri proticanju
ovog olovnog dana
Dana od iskona
Dana od potonja
Bi uobrazilja
Bi kap oblaka Bi
ptica

Gnezda bi se naselila
Tek u žižku
U znaku jajeta Tek
kasnije

SLUTNJA

U ovom tinjanju
u izdahu Sud se donosi o
kletvi Bartolomejskoj Sud o
noći i okruglicama greha

Slutim
dopadanje nevinosti i
žena koje šakom
zaklanjaju vrata
Bi dovoljno za naše
sunce Bi izraz

nerastvorljive žeđi moždine
Iscuri
nepromočiva senka za nama
Ispuni promaju u nasleđu
logike

BRATSTVO

Drugujemo
u jednom prokletstvu sa kamenom
tugom u zaglavju Drugujemo
sa izmišljenom svetlošću i
forschpanom za korake
i reči Uvis
izdignute naše pobeđe
na javorovim granama
Naše pobeđe u krpama
u madoninim gaćama
Pobeđe u čoškarskom štucanju
Pobeđe iz poslednje pustinje
dobrote
iz koje bespovratno izlutasmo
izludesmo
kamičke dobrog varenja

IGRA 1

Do uzroka stižemo sa čergarima
sa njima
i do prilike Slike nahodnih i nepoznatih
sestara

Na rastojanju praznimo čaure
i pogadamo u glavu i podnože
vašarske ruže

Na redaljku Svakog jutra
čekamo sveže
hlebove

Ali
između prokletih i pravednih
u jami TO potraje Potraje
TO u hodu zvezda i Rasporedu
pouličnih vrata za mlade
ljubavnice

IGRA 2

Čuj
Dolazim ti sa neprimetnom snagom
Baškarim i zamazujem ti vrela Budno
ti rasplićem progutane trave
i ledine Kamenove međaše
Pisneš li da jesam Odisej
u pramenu kose kopaču
grobnice

VODE

Pušta se povoljna voda
Voda za iščašenja vidljivosti
Voda u koju smo naselili muškost
Naloženu potrebnost

u ciklusu obnavljanja
Voda je ipak
i samo
na ivici oblaka Iza
izmili žedna kap
nabreklim mesečevim ženama i
mesečarima Otvoři se jama a
okno će biti pre malo
da bi noć Tada počela
da isparava

IGRA 3

Prilazim tvome krilu i
prostoru u kome me nema
Nema poređenja ni ptičeg
podređenja

Prilazim iza
plodne strane pevanja
Do tišine Do
vatre Do pepela

Sa spoznajom govorim u krug
U krug
dok u pregradi za plakanje
ne zaplačeš
(Majčin prvorodenac)

AVE MORS

Biti neranjiv
Biti živa voda ili
ovaj molečivi putokaz
Zaprašen
Zadimljen Ipak
poznat po imenu u nama
poznat po izustu pravednika
govorim ti:
Ave mors
Ljubavi je suprotna
ravnodušnost

PISATI PESME

Uvući se pod površinu Pod prašinu
Zaroniti kao slepi miševi ponad
Grad
(mrak)

Osećam
Zavući se nepredviđeno nekako
istovremeno
istohvatno
(Klatno u naponu) Osetiti
potajne neispunjene naravi svetlosti
Utonuti u
razrađeni isevak bagremila
Prvobitno

Okrenuti
učaurene školjke sa otrovnom opnom
na ulju)
i
hotimično pušiti cigaru
Preveo sa slovačkog autor

VJERA BENKOVA-POPITOVA

SUNČANI KONJANICI

RITUALI

Na nebu ukazaše se znamenja:
stadoše vetrovi,
pokreti reka,
između izrečenih
i neizrečenih reči ponora.
Okrenuše se mahovine
na živu stranu
u nameri okamenjenja.

U ponoru tela
izviru žive vode.

Tako počinje
i tako se završava
ritual muškarca i žene
u času
kada vernici ne bdiju!

SUNČANI KONJANICI

I

Drobimo se. Osipamo.
U ždrelu vatre okrećemo glinu
svoj lik božji i anđeoski
krstimo svetlom i tamom.

Svetlo smo iznad oltara,
božićna koleda gladnih godina,
ognjena kometa bačena u krilo zemlje.

Gde je prohujao vetr galaksije
pragrobova
kada smo sunčane godine vesmirova
tako naivno iz sebe proterali?

II

Porub sive kose
oči bode
u igri večeri.
Na vodenici
tragovi ljubavi: vode i kamena.

Melje se dan, melje se voda,
melje se san, melje se...
Krezubi mlinovi melju
glinu i vetrar.

Ritual zemlje
drvenom iglom orgulja
ušivam u svoje oko.

Bosa uspomena
u kamenom otisku.

III

Granica vetrova —
na rukama mi je
i na čelu
kao zvezda triju kraljeva.

Posuda sa solju
i posuda praznine.
Posude sa vodom
i posude sa vatrom.

Kažu: stariji smo
od roditelja...

Granica: vreme sadašnje
i vreme osipanja.

IV

U početku beše slutnja
u početku početka
u početku kraja...

Na kraju reke
suši se živo dno,
na ivici srca
pramen krv...

Kada na ranu stavљaš melem —
boli...

V

U srcu jauču školjke i ribe.
Rodili smo ih u mirnoj noći
ispod jabuke nerotkinje u polju.

I bilo je vreme kada su nevernici
blagosiljali naš hleb i plodove.
Grešnom vodom krstili
povorce i decu.

Vreme klija u hlebu
u predelu pastira
na granici, na međi!

Diže se voda u zdeli jezera
čas u noći
čas po danu.

VI

Orgulje su naše seobe
u praznoj posudi zarobljene.
Kada se metal dotakne
javorovog drveta —
rodi se č o v e k.

Na poljani uskrsa
velikih seoba
u zemlji kraljeva i prosjaka
raste cvet bulke.

Cvile potpetice istrošene zemlje.

Preveo sa slovačkog autor

IBRAHIM IBN KAJAN

BOŽANSKO LICE RATNIKA

HUDDAN

Gospodaru vode zemlje zraka.
Skrušene ruke sklopljene:
izvor koji mi dade
mutan s večeri

Tako ti sunca!

Pokloni mi vodu
kao što sijeno pokloni i voćku.
Tako ti mjeseca!

Ruke su mi pogane
od grdnih cjelova

O Gospodaru svih svijetova,
bar svijetlo daj brdu
u kom huddan
spi

Tako ti mene uzaludna —
nek bude prorok
ili džin.

BOŽANSKO LICE RATNIKA

Sad pušu samo vjetri
u čvorove
silnika

Zbratimljene sile nebeske
pretaču se

u huk
roga
mlada pobjednika
Božansko lice ratnika
što slazi s visoravni
uz snažnu struju zračnu
oklijeva
u prepoznavanju:
hude koračnice puštaju
žednu strijelu
s tetive
na obzoru

VOJARNE TU SU

to smrt je legla u tvoje krilo
pobožno (oboje, neoteto, smjerno
kroče dublje)
no, nije podzemlje urliknulo
nije munja iz srca željeza
to se samo raspršilo
tvoje sitno bilo.

uzaludno sad je novi korak izmislići.
vojarne tu su: oko silne glave
oko vrata labudova —
dotaču te vjerno mlada gospoda ubojita
slijedom tvrdih slova

gospode moj, tko će izdržati —
sol mi treba ustina
sitni lopoč očima